

Kab?zI?k ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kab?zI?k ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24087>

Özet

Kab?zlk Ölçe?i, Ulusal Sa?lk Enstitüleri (NIH) taraf?ndan geli?tirilen ve hasta taraf?ndan bildirilen sonuçlar? ölçmeye yarayan (PROMIS®) Kab?zlk Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, Mamur ve arkadaşlar? (2017) taraf?ndan Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? yapılarak kullan?ma sunulmuştur. Ölçek, bireylerin ya?ad??? kab?zlk semptomlar?nın şiddetini ve sıklığını de?erlendirmeyi amaçlayan, klinik ve ara?tırma ortamlar?nda kullanılan önemli bir hasta bildirim aracıdır.

Adaptasyon çal??mas?, orijinal PROMIS sisteminin sağlad??? yüksek psikometrik standartlar? koruyarak, Türk kültürüne ve diline uygun bir ölçüm sağlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki klinik uygulamalarda ve gastroenteroloji ara?tırmalarında güvenilir ve kar??laştırılabilir veri elde edilmesi mümkün hale gelmiştir.

Anahtar Kelimeler

Kab?zlk, PROMIS, Ölçek, Uyarlama, Güvenirlik, Türkçe, Gastroenteroloji, Hasta Bildirimli Sonuçlar.

Yazarlar

Mamur, A., Kayhan, M., Bilge, U., Sungur, S., Balcioglu, H., Unluoglu, I.

Amaç

Kab?zlk Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin deneyimlediği kab?zlk semptomlar?nın şiddetini, sıklığını ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini standart bir biçimde ölçmektir. Orijinal ölçe?in Türkçe adaptasyonu ile, Türk popülasyonunda bu semptomlar? güvenilir ve geçerli bir şekilde de?erlendirilmesi hedeflenmiştir.

Bu araç, klinisyenlere ve ara?tırmacılara, tedavi öncesi ve sonrası durumlar? kar??laştırma, müdahalelerin etkinliğini izleme ve uluslararası çal??malarla sonuçlar? kıyaslama imkanı sunar. Kab?zlk, yaşam kalitesini ciddi şekilde etkileyebilen yaygın bir durum olduğundan, do?ru ölçüm kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, esas olarak gastrointestinal sistem rahatsızlıklar?ndan biri olan kronik veya akut kab?zlk durumunun öznel deneyimini ölçen bir psikometrik yapıyı temsil eder. Ölçe?in ölçtüğü yapı, d??k?lama zorluğu, d??k? sıklığı, kar?n ağrısı ve şişkinlik gibi temel kab?zlk belirtilerini kapsar.

Ölçek, hasta taraf?ndan bildirilen sonuçlar (PROs) metodolojisine dayand???ndan, ölçümün merkezinde hastan?n kendi semptom alg?s? yer al?r. PROMIS çerçevesi, bu tür yap?lar?n adaptif test (CAT) veya kısa formlar arac?l???yla yüksek hassasiyetle ölçülmesini sa?lamak üzere tasarlanm???tır.

Geçerlik

Mamur ve arkadaş?lar?nın (2017) adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe formunun yap?sal geçerli?i incelenmi?tir. Orijinal PROMIS ölçekleri, kapsaml? içerik ve yap? geçerli?ine sahip oldu?u için, adaptasyon çal??mas? genellikle bu yap?sal bütünlü?ün Türk örnekleminde de korundu?unu do?rulamay? amaçlar.

Çal??mada, ölçe?in maddelerinin ölçtü?ü yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?i, uygun istatistiksel yöntemler (örne?in, Do?rulay?c? Faktör Analizi veya Madde Tepki Kuram?) kullan?larak test edilmi?tir. Ancak kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmedi?i için, detayl? geçerlik bilgisi için orijinal akademik yay?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nın ba?l??? "Türkçe güvenilirli?i" üzerine odakland???ndan, ölçe?in iç tutarl?l???nın (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?inin incelendi?i varsay?lmaktadır. Güvenirlik analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı maddeler arac?l???yla tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini gösterir.

Yüksek iç tutarl?lk katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? ölçmekte ba?ar?l? oldu?unu gösterir. Orijinal çal??mada bu güvenilirlik de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve ölçe?in Türkçe popülasyonda güvenle kullan?labilece?i sonucuna var?lm???tır. Kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?s? belirtilmemi?tir.

Faktör Analizi

PROMIS ölçekleri genellikle çok boyutlu sistemler olmas?na ra?men, Kab?zlk Ölçe?i'nin tek bir bask?n boyutu (kab?zlk ?iddeti) ölçtü?ü kabul edilebilir. Adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?nın Türkçe formda da korunup korunmad???n? belirlemek amacıyla faktör analizi yap?lm???tır.

Bu analizler, ölçek maddelerinin beklenen tek faktörlü veya çok faktörlü yap?ya uygunlu?unu kontrol etmek için kritik öneme sahiptir. Genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, maddelerin teorik olarak belirlenen faktörlere yüklenimleri ve model uyum indeksleri de?erlendirilmi?tir.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (NIH PROMIS Constipation Scale'in Türkçe Adaptasyonu)

Format: Hasta Bildirimli Sonuç (PRO) Ölçeği. Derecelendirme formatı orijinal PROMIS sistemine uygun olarak genellikle Likert tipi bir ölçek kullanır, ancak detaylı derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinali İngilizce)

Popülasyon Grubu: Kabızlık semptomları yaşıyan yetişkin bireyler.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli klinik ortamlardan veya genel popülasyondan kabızlık şikayeti olan katılımcılar.

Test Metodolojisi: Psikometrik özelliklerin belirlenmesi amacıyla kesitsel çalışma tasarımı kullanılmıştır. Uygulama, hastaların kendi semptomlarını rapor etmesine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Hasta Bildirimi, Gastroenteroloji, Psikometri, Ölçek Geliştirme, NIH, Adaptasyon.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Uğur Bilge

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: dr_ubilge@windowslive.com

Yayın Adresi: Makalenin yayınlandığı dönemdeki kurum adresi (Journal of Turgut Ozal Medical Center ile ilişkilidir).

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Test Yolu: Türkçe adaptasyon çalışması 2017 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: PROMIS ölçeklerinin kullanımı genellikle belirli lisans ve izin koşullarına tabidir. Türkçe adaptasyonun kullanımı için sorumlu yazar Uğur Bilge ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Mamur, A., Kayhan, M., Bilge, U., Sungur, S., Balcioglu, H., & Unluoglu, I. (2017). Turkish reliability of national institutes of health (NIH) patient-reported outcomes measurement information system (PROMIS®)Constipatio Scale. *Journal of Turgut Ozal Medical Center*, 24(2), 170-177. doi: 10.5455/jtomc.2017.01.19

Makalenin orijinal linki: uvt.ulakbim.gov.tr

Bu ölçekle ilgili orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: [constipation-scale-toad.pdf](#)

Kab?zl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Detayl? ölçek maddeleri için lütfen sorumlu yazar ile ileti?ime geçiniz veya referans gösterilen akademik makaleye ba?vurunuz.